

Kratke vesti iz življenja in sveta

SAMOMOR ZAKONSKE DVOJICE

Cincinnati, O. — William H. Weyer, star 37 let in po poklicu "diemaker", in njegova 34-letna žena Hilda, sta se večeraj ustrelila vsak s svojo puško na šibre. Dvojica je bila v skrbeh zaradi rahlega zdravlja in brezposelnosti. Ko je prispela policija, je bil mož že mrtev zaradi rane v glavi, žena, ki je bila ranjena v želodec, pa je umrla v bolnišnici.

PROPAGANDA V ZEDINJENIH DRŽAVAH

Cleveland. — Časnikar Jay Allen je imel v ponedeljek večer v Severance dvorani predavanje, v katerem je povedal, da so evropski propagatorji izdali v Zedinjenih državah iz leta 1931 milijone dolarjev za propagando in za eksploatacijo mirovne ter izolacijske politike. Glede Diesovega odbora je predavatelj dejal, da pomeni slednji "smrtno nevarnost ameriškim svobodomiselnim", ker si prizadeva vseprek očrniti razne liberalne organizacije.

POMOTA GLEDE POGREBA

Linden, Pa. — Leroy Y. Bizer je baš na svojem dvorišču krmil kokoši, ko so pričeli nenadoma od vseh strani prihajati njegovi oddaljeni sorodniki. Ko jih je vprašal, kaj pomeni ta neznanih njih prihod, so mu povedali, da so prišli k njegovemu pogrebu. Nato se je stvar pojasnila. Dr. O. E. Solter, Bizerjev svak, je poklical vse Bizerjeve sorodnike, ko mu je nekdo grobno pisano naznanil: "Roy je umrl. Obvestite sorodnike. Pogreb v nedeljo." Pismo je bilo očitno napačno naslovljeno, česar posledica je bila, da so prišli sorodniki na Bizerjev pogreb.

ZA RESTORACIJO EMBARGA

Washington. — Senator Gerald P. Nye, vodja bloka izolacionistov, je večeraj naznanil, da bo vložil resolucijo, s katero bo priporočil restoracijo embarga, ki je bil preklican tekem izrednega zasedanja kongresa.

MARAMA GLASVALA ZA VOJNI FOND

Nassau, Bahama. — Bahamska zakonodajna je v ponedeljek večer sprejela predlogo, da se za Veliki Britaniji 20,000 funtov sterlingov (78.800) za obrambo njenega imperija, in 5000 funtov (\$19,700) za londonski hlad Rdečega križa.

DELAJSKI BONUS V TOVARNI BOWDILL CO.

Canton — Vodstvo Bowdill tovarne naznanja, da je zaključilo letno poslovanje v letu 1939 ter da je bila tovarna letos leta s svojimi naročili za 40 dni zadaj, to je, da bi poravnala še 40 dni v letu za izdelavo vseh naročil. Letošnje leto pa bo še boljše, pravi vodstvo naprave. Istočasno naznanja, da bo dobilo vseh njenih delavcev 4-procentni bonus.

Kralj na Betajnovi v nedeljo

14. januarja v S. N. DOMU

Apelacijsko sodišče je zavrglo NLRB odlok v zadevi Inland Steel kompanije

Sodniki so odločili, da na podlagi Wagnerjevega delavskega zakona delodajalci niso prisiljeni delati pismenih pogodb. — Prihodnja poteza je odvisna od Narodnega delavskega odbora.

CHICAGO, 9. januarja. — Okrožno prizivno sodišče Zedinjenih držav je danes razsodilo, da Wagnerjev zakon ne more prisiliti delodajalca do podpisa kontrakta z delavsko organizacijo. Tako so razsodili trije sodniki, ki so zavrgli odlok Narodnega delavskega odbora v zadevi Inland Steel kompanije, kateri je odbor ukazal, da se mora pogajati s Steel Workers Organizing komitejem ter narediti o vseh sporazumih, ki jih bo dosegla, pismeno pogodbo.

Sodniki so izjavili, da če bi kongres nameraval naložiti delodajalcem dolžnost, da naredi pismene pogodbe, bi to izrecno povedal. Dalje so sodniki izjavili, da so ugotovili, da kaže Charles A. Wood, ki je načeloval zaslišanju zadeve po pritožbi CIO organizacije, "sovražno razpoloženje" napram kompaniji. Sodniki so s sledečimi besedami kritizirali postopanje Narodnega delavskega odbora: "Ta rekord izkazuje v polni meri nevarnosti, ki se pojavijo, ako se naloži eni sami agenciji (Narodnemu delavskemu odboru) pomnoženje dolžnosti prosekutorja, sodnika, porote in eksekutorja."

Narodni delavski odbor je dal svoj tozadevni odlok leta 1938. To je bilo prvokrat, da je bilo kakšni kompaniji naročeno, naj podpisše pogodbo sporazuma z u. n. L. S. Dorfman, odvetnik Narodnega delavskega odbora, je izjavil, da bo odbor v Washingtonu odločil, naj se li vrši ponovno zaslišanje v Inland Steel zadevi, ali se bo o razsodbi okrožnega apelacijskega sodišča vložilo priliz pri vrhovnem sodišču Zedinjenih držav.

Zahteva po ekspanziji ameriške bojne mornarice

WASHINGTON, 9. januarja. — Vrhovno poveljstvo ameriške mornarice je danes apeliralo na kongres, naj slednji odobri \$1,300,000,000 za ekspanzijo bojne mornarice v ožigled nevarnega položaja, ki je zavladal v svetu.

DVA WPA DELAVCA UBITA PRI DELU

GRAND RAPIDS, Mich., 9. januarja. — Dva delavca sta bila večeraj ubita, šest pa jih je bilo ranjenih, ko se je zrušil nanje strop nekega rezervarja, na katerem je bilo naloženih 80 ton cimenta. Delo, pri katerem se je zgodila ta nesreča, je WPA projekt.

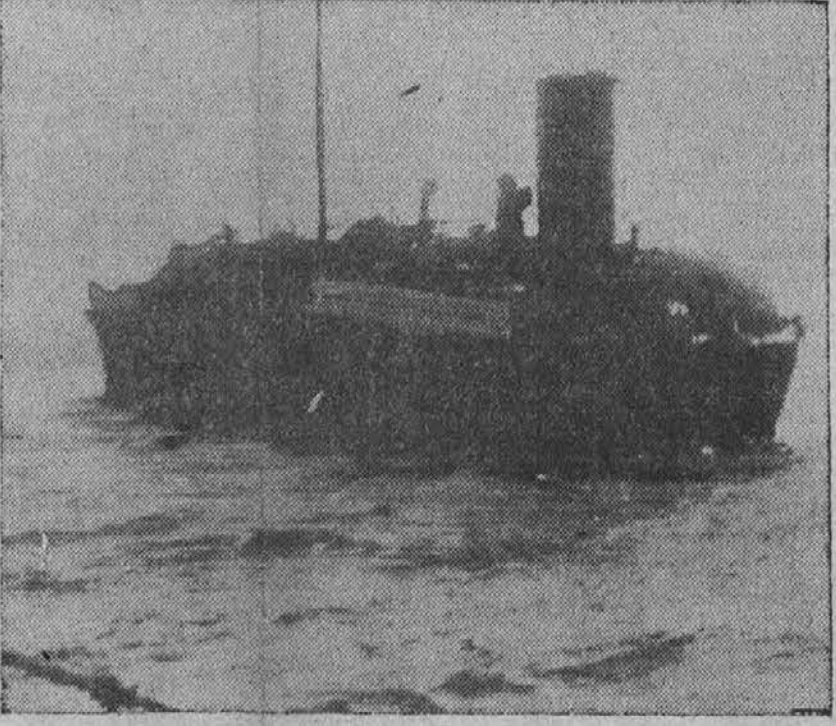
DOVOLJ KAVE V FRANCIJI

PARIZ, 8. januarja. — Francozje bodo imeli dovolj kave za prihodnjih osem ali deset dni. Vlada je namreč pričela razdeljevati med ljudstvo 4,000 ton fine brazilske kave, ki jo je francoska mornarica zaplenila z zasegom nemškega parnika Santa Fe. Sicer pa ni v Franciji nobenega pomanjkanja kave, s katero je zlasti vojaštvo dobro založeno.

Gesell ne bo "kvital"

G. A. Gesell, direktor mestnih financ, je izjavil, da si ne bo vzela daljših počitnic, kakor bi si jih zaradi svojega rahlega zdravlja moral, pa tudi "kvital" ne bo. Pred dnevi je baje podal županu Burtonu svojo ostavko, toda župan je ni sprejel. Rečeno je bilo, da je nastal med županom in njim nespornost zaradi razlike v nazorih finančne politike mestne administracije.

SAMO POL LADJE

Ko je nemška podmornica torpedirala angleški tanker San Alberto, se je tanker prelomil na pol. Ena polovica se je pogreznila, moštvo pa se je rešilo na drugo polovico, v kateri so se nahajali stroji, nikar je phlo s polovico parnika počasi naprej. Toda te vrste barke se ni dobro obnesla, ker je bilo moštvo kmalu prisiljeno, stopiti v rešilne čolne, v katerih je ostalo, dokler ni mornarjev vzela na krov neka angleška bojna ladja.

Preklic deportacije Nemčija stoji delavskega voditelja Bridgesa zopet pred zelo važno odločitvijo

Delavska tajnica je prekličila ukaz o deportaciji, ker ni dokazov, da je Bridges komunist.

WASHINGTON, 9. januarja. — Delavska tajnica Frances Perkins je danes prekličila deportacijski varant za Harry Bridgesa, v Avstraliji rojenega CIO unijskega voditelja na zapadni obali.

Delavska tajnica je sprejela dokaze posebnega vladnega preiskovalca Jamesa M. Landisa, dekana juridične fakultete na Harvard univerzi. Slednji je izjavil, da dokazi, ki jih je produciral vladna, ne izpričujejo, da je bil Bridges član komunistične stranke ali drugače ž njo v stikih.

Z akcijo delavske tajnice je zdaj vsaj začasno končano prizadevanje federalnih naseljskih oblasti in Ameriške legije, ki je zahtevala Bridgesovo deportacijo, češ, da je komunist.

KAJ BO STORIL ROOSEVELT?

WASHINGTON, 9. januarja. — Kongresnik Randolph, demokrat iz West Virginije, je danes objavil pismo predsednika Roosevelta, v katerem mu predsednik sporoča, da bo razmišljal o njegovem (Randolphovem) predlogu, da vlada Zedinjenih držav prekine diplomatske stike s Sovjetsko Rusijo.

SEDEM GALONOV GASOLINA NA MESEC

RIM. — Prebivalci Italije, ki imajo svoje avtomobile, kupijo lahko po sedem galonov gasolina na mesec. To je vse, kar ga morejo dobiti.

Naznanilo

Naznanja se vsem članom in članicam samostojnega pevskega zbora "Zarja", da se v četrtek vrši redna pevka vaja v navadnih prostorih. Vsi, ko bi radi pristopili k zboru, so vljudno vabljeni, da se gotovo udeležijo.

Zadnja čast

Članice druž. Carniola Hive, 492, The Maccabees so prošene, da pridejo v četrtek ob 8. uri zvečer, da izkažejo zadnjo čast pokojni sestri Frances Kobe. — Truplo se nahaja v pogrebem zavodu Frank Zakrajšek.

OJAČENJE POMORSKE VOJNE PROTI VELIKI BRITANiji

Pogreznitev velikega angleškega potniškega parnika ter šest ostalih ladij.

ŠTIRI IN TRIDESET OSEB MRTVIH

LONDON, 10. januarja. — Stražna eksplozija mine je razklala sinoči na dvoje velik angleški potniški parnik Dunbar Castle, nacijski letalci pa so napadli angleško obal ter bombardirali enajst angleških in nevtralnih ladij, med katerimi so najmanj tri potopili. V zadnjih dneh je bilo potopljenih šest ladij, pri čemer je izgubilo življenje 34 beseb. Na parniku Dunbar Castle se je nahajalo ob času eksplozije 48 potnikov, ki so bili vsi rešeni, in 150 mož posadke, ki so se tudi rešili vsi, razen treh. Ubiti so bili kapitan in dva pomorščaka. Potniki, ki so se rešili z miniranega parnika, so povedali, da je takoj po eksploziji nastala tema, in da so imeli mornarji velike težave pri spuščanju rešilnih čolnov na morje. Admiralteta naznanja, da so nemški bombniki potopili eno angleško in dve danski ladji, in sicer v bližini mesta, kjer je eksplodiral parnik Dunbar Castle.

Roosevelt bo mobiliziral cerkve sveta v svojih prizadevanjih za mir

Predsednik je izjavil časnikarjem, da že deluje na osnovi mirovnih predlogov, ki jih bo predložil v pretres, ko napoči ugoden čas za to.

WASHINGTON, 9. januarja. — Predsednik Roosevelt deluje na osnovi mirovnega načrta, ki bo predložen ob primernem času za diskusijo o končanju in poravnavi vojne, ki divja danes v Evropi.

Predsednik je izjavil, da namerava mobilizirati cerkve (verstva) sveta v mednarodni mirovni fronti, ki naj zastavijo svoj vpliv religije in morale za stvar miru, ko napoči čas za to.

Roosevelt je povedal, da je že podal tozadevne glavne obrise skupini cerkvenih ljudi, ki ga je danes posetila, in da je njegovo imenovanje Myrona Taylorja za posebnega poslanca pri papežu, tudi eden izmed členov te verige.

SMRT ZDRAVNIKA MED OPERACIJO

ORANGE, N. J., 9. januarja. — Dr. Alton Sherman je v tujkajšnji bolnišnici operiral neko žensko, kateri je hotel odstraniti neko podkožno ulje. Pri operaciji mu je pomagal dr. Benjamin Bove, ki je opazil, kako se je pričela kirurgova roka nenadoma tresti. Dr. Sherman se je prijel za prsi ter dejal, da ga boli v prsni, nikar ga je njegov tovariš odpeljal v sosednjo sobo ter ga tam posadil na stol, da si odpočije. Nato je poklical drugega zdravnika, kateremu je izročil v oskrbo dr. Shermana, sam pa je odhitel nazaj v operacijsko sobo ter dovršil operacijo, ki jo je dr. Sherman pričel. Ko je bil z operacijo gotov, je zvedel, da je medtem umrl dr. Sherman, ki ga je zadela srčna kap.

Churchill postane nadzornik vseh vojnih sil

Pod njegovo vrhovno nadzorstvo bodo postavljene armadne, mornariške in letalske sile Velike Britanije.

Smrt v Girardu

Mr. Prevec, naš zastopnik v Girardu, nam poroča: Dne 7. januarja se je podal Rudy Prince s svojo ženo in sinom k svojemu bratu in njegovi ženi na praznovanje pravoslavne božiča. Ko so se v veselju družbi zabavali, se je Rudy Prince šalil ter baš segel po jestvini na mizi, tedaj pa je nenadoma omahnil ter padel vznak. Poklicani zdravnik je mogle konstatirati samo še smrt. Zadel ga je srčna kap. Rudy Prince, ki je bil star 33 let, zapuščala žena Ano in sina, dva brata in tri sestre. Pokojni je bil rojen v Miles, O., kjer je vodil grocerijo in mesnico. Bil je član SDZ in Samostojnega društva v Girardu. — Prizadetim naše sozljaje!

Predvajanje slik

V nedeljo zvečer bo kazal Mr. Grdina slike v dvorani šole župnije sv. Kristine v Euclidu. Vsi so prijazno vabljeni.

Angleško ljudstvo se je zdaj pripravilo, da si zadrge svoje pasove, ker so bile izdane živilske karte za surovo maslo, slanino, gnjat in sladkor, možno pa je, da bo omejen tudi nakup obleke.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

» ENAKOPRAVNOST «

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
8231 ST. CLAIR AVENUE - HENDERSON 8311-8312
Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Pro raznašalcu v Clevelandu, za celo leto	\$5.50	
za 6 mesecev	\$3.00; za 3 mesece	\$1.50
Po pošti v Clevelandu, v Kanadi in Mexicu za celo leto	\$6.00	
za 6 mesecev	\$3.25; za 3 mesece	\$1.65
Za Zedinjena država za celo leto	\$4.50	
za 6 mesecev	\$2.50; za 3 mesece	\$1.25
Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države:		
za celo leto	\$8.00 za 6 mesecev	\$4.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1916 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

KDAJ BO NAPOČILA "RESNIČNA" VOJNA?

Politična situacija Evrope je ob mastopu leta 1940 res značilna in svojevrsna. Šest dolgih let so bili odnošaji veseli napram Nemčiji odnošaji miru, ki ni bil v resnici nikak mir. Zdaj pa je baš obratno: štiri mesece vlada zdaj med Nemčijo na eni, in Anglijo in Francijo na drugi strani vojna, ki ni v resnici nobena vojna.

Vse večje akcije so se doslej vršile na morju in v zraku, pa še tam le v omejenem obsegu. Da ni doslej na zapadu še nobene resnične vojne, za to ni odgovoren Hitler, ki bi vsekakor tam izkoristil nemudoma vsako priliko, ki bi se mu ponudila. Take prilike pa ni, ker Hitler je bil z vojno na zapadu resnično presenečen. Hazardni igralec, kakršen je, je očitno stavil vse na eno samo karto, da mu bosta Anglija in Francija molče dovolili pobasati Poljsko, kakor sta mu dovolili pobasati že maršikaj drugega. Toda zdaj je šlo drugače kakor nekdam v Porenju, v Avstriji, v Sudetih in v Pragi, in zaplet se je v vojno, katere si niso želeli niti ne pričakovali ne Hitler ne njegovi generali.

Zato je danes Hitler za mir. Z ozirom na značilne možgane tega moža, je to čisto logično. On je samo tam za vojno, kjer ve, da je močnejši, kjer pa uvidi, da je šibkejši, se prične zavzemati za mir. Tako vidimo, da je postal Hitler nenadoma preganjena nedolžnost, ki se mora postaviti v bran hudobnim preganjalcem sveta, ki strežejo njemu in Nemčiji po življenju. Ampak on hoče kljub temu mir, nič drugega kot mir.

Zato je ta rujavi diktator tekom zadnjih treh mesecev tako ponižno vsepovsod moledeval za mir: pri Mussoliniju, pri papežu, najbolj pa pri nekdam tako osvražem šefu "demokratsko-judovsko-kapitalistične vlade" — pri predsedniku Rooseveltu.

Kdor pozna Rooseveltovo stališče z ozirom na evropski položaj, temu mora biti prvi trenutek jasno, da se je Hitler obrnil na napačni naslov. Toda rujavi diktator, ki nima niti najmanjšega pojma o poznavanju inozemstva in njegove psihologije, sili zdaj vprav tako trdovratno naprej, kakor je sili pri napadom na Poljsko.

Danes bi moral tudi že Hitler končno vedeti, da je vsako njegovo prizadevanje za mir, ki izhaja iz položaja sedanjega vojaškega stanja, že v naprej obsojeno v izjalovitev. Vse to je bilo deloma že v javnih izjavah, deloma pod roko iz Rima in Washingtona nedvoumno pojasnjeno.

Če bi pričel Roosevelt ob današnjem stanju stvari delovati za mir, bi prizadel s tem Angliji in Franciji težak udarec. To bi ne pomenilo ničesar drugega, kot poziv zapadnim državam, naj priznajo, da so delale Hitlerju krivico, in da ga zdaj prosijo za odpustanje, ker so zaradi Poljske pričeli vojno. S tem bi se dalje javno priznalo, da hočejo tudi Zedinjene države mir za vsako ceno, tudi za ceno Hitlerjeve zmage.

To bi pa bila seveda ideja blaznosti. To ni ideja javnega mnenja Amerike, niti ne ideja Rooseveltove vlade. Zato ni niti misli, da bi Roosevelt podvzel zlasti v sedanjem času tak korak.

Iz novoletnih izjav Hitlerja in ostalih nacijskih veljavkov je razvidno, da so si končno, — dasi zelo kasno, — vendar na jasnem gledé resničnega položaja stvari. Nacijska politika je končno izprevidela, da ji zdaj ostaja samo še izbira med dvema možnostima. To sta: Nacijska vlada mora kapitulirati, s čemer je rečeno, da mora tudi odstopiti, v katerem slučaju bi bil z Nemčijo lahko nemudoma sklenjen trajen in pošten mir. Ali pa mora tvegati zmago z orožjem, to se pravi: začeti mora z resnično vojno.

Prve možnosti, namreč možnosti odstopa nacijske vlade, pa prav za prav ni, kajti tudi če bi bili Hitler, Goering, Goebbels in Himmler pripravljeni k odstopu, kar je psihološko popolnoma nemogoče, bi jim ves ostali aparat, to je številni manjši in mali podfirarji tega ne dovolili. Višji nacijski firarji so danes ujetniki in sužnji svoje lastne državne konstrukcije. Oni ne morejo danes nič več iz svoje kože.

Zato preostaja Hitlerju, "v kot pritriranemu blazniku," samo še en izhod: izpad iz oblegane trdnjave, torej "resnična" vojna. In v letu 1940, ki obeta postati krvavo leto, moremo računati s tako vojno blaznih obupancev.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

Imena društvenih zastopnikov za redno letno konferenco SND. Četrtek dne 11. januarja 1940

Ime organizacije:	
1. Carniola Hive, št. 493 T. M.	Frances Zugal
2. Carniola Text, št. 1288 T. M.	Anton Novak
3. Brooklyn, št. 135 SNPJ	
4. Cleveland, št. SNPJ	Joseph F. Terbizan
5. Cleveland, št. 23 ZSZ	Frank Glach
6. Comrades, št. 566 SNPJ	Vatro J. Grill
7. Clevelandski Slovenci, št. 14 SDZ	John Susnik
8. Danica, št. 11 SDZ	Mary Razinger
9. Dosluzenci	Frank Virant
10. Tiskov. družba Enakopravnost	John Renko
12. Frances Prešeren, št. 17. SDZ	Anton M. Kolar
13. Slov. Godba Bled	
14. Dram. dr. Ivan Cankar	Frank Zagar
15. Glas Clevelandskih Delavcev, št. 9 SDZ	Frank Cernik
16. Jugoslav Camp, št. 293 WOW	Wm. Candon
17. Dram. dr. Abrašević	John Medvedich
18. Ilirska Vila, št. 173 JSKJ	Mike Poklar
19. Jutranja Zvezda, št. 137 JSKJ	Mary Bradac
20. Lipa, št. 129 SNPJ	Joseph Trebec
21. Loška Dolina	Frank Baraga
22. Lunder-Adamič, št. 20 SSPZ	Krist Stokel
23. Naprej, št. 5 SNPJ	Milan Medvesek
24. Napredne Slovenke, št. 137 SNPJ	Frances Candon
25. Napredni Slovenci, št. 5 SDZ	Frank A. Turek
26. Novi Dom, št. 7 SDZ	Krist Stokel
27. Pečlarski Klub	August Komar
28. Ribnica, št. 12 SDZ	Frank Pluth
29. Slovenska Nar. Citalnica	Louis Dular
30. Sava, št. 87 SNPJ	John Turk
31. Slovenski Sokol	
32. Slovenske Sokolice, št. 442 SNPJ	Mary Somrak
33. Slovenija	John Germ
34. Slovan, št. 3 SDZ	Stephen Lunder
35. Slovenec, št. 1 SDZ	Joseph Skul
36. Sv. Anna, št. 4 SDZ	Anna Erbeznik
37. Složne Sestre, št. 120 SSPZ	Agnes Jerich
38. Soc. Klub, št. 27	Andrew Turkman
39. Soc. pevski zbor Zarja	Frank Elersich
40. Sv. Janeza Krstnika, št. 37 JSKJ	John Zalar
41. Sv. Ciril in Metoda, št. 18 SDZ	Frank Merhar
42. Sv. Srca Jezusovega	Andrej Tekavec
43. Svobodomiselné Slovenke, št. 2 SDZ	Agnes Kalan
44. Sv. Vida, št. 25	John Vidmar
45. Srca Marije (staro)	Mary Stanovnik
46. St. Clair Grove, št. 98 WC.	Terezija Zele
47. Spartans, št. 198 SSPZ	Rudolph Lisch
48. Dram. dr. Triglav	
49. Tabor, št. 139 SNPJ	Anton Zeleznik
50. Vodnikov Venec, št. 147 SNPJ	Joseph Franceskin
51. Washington, št. 32 ZSZ	
52. Geo. Washington, št. 180 JSKJ	
53. Sam. pevski zbor Zarja	Louis Belle
54. Pevski zbor Sloga	Joseph Udovich
55. Progressivne Slovenke	Mary Ivanusch
56. Žužemberk	John Ubič

V nedeljo prireditev Cankarjeve ustanove

Vprizorjena bo drama "Kralj na Betajnovi" po dramskem zboru "Anton Verovšek." — Kaj pravijo kritiki o prejšnjih vprizoritvah?

V nedeljo popoldne bo letna prireditev Cankarjeve ustanove v Narodnem domu na St. Clair Ave. Kakor vsako leto, odkar obstoji Cankarjeva ustanova, bomo tudi letos obhajali obletnico spominke slavlje v spomin na velikega našega pisatelja Ivana Cankarja. Na letošnji slavnosti bo sodelovalo dramsko društvo "Anton Verovšek" iz Collinwooda, čigar igralci bodo vprizorili Cankarjevo dramo "Kralj na Betajnovi", in sodelovali bodo peveci zbora Sloge, soc. Zarje, samost. Zarja in Jadrana. To pot je program tako pester, da ču je le še mala iskra v našem srcu do prave dramske umetnosti in naše pesmi, bomo gotovo prisostovali temu slavlju in tako obudili spomin in izkazali spoštovanje nesmrtnem pisatelju Ivan Cankarju.

Ivan Cankar ni postal slaven pisatelj zato, ker se je pisal Cankar, — postal je nesmrtno slaven zato, ker je v svojem življenju napisal dobre igre in knjige, v katerih je posegel tako globoko in krepko v življenje, da niso mogli preko istih celov njegovih največjih idejnih nasprotnikov. V nedeljo bo predstavljeno eno izmed Cankarjevih najboljših del — drama "Kralj na Betajnovi."

Da pa utemeljimo to našo trditve, je pravilno, da podamo

svojega kulturnega udejstvovanja. Ob tej priliki je nastopilo društvo s prekrasno Cankarjevo drama "Kralj na Betajnovi," ki so jo igralci skoraj brezhibno podali.

"Zeleti bi bilo, da jo v tej sezoni še enkrat ponove, in sicer iz več kot enega vzroka: Ker je drama sama po sebi tako krasna in pretresljiva, da bi jo moral videti sleherni naš človek, in, drugič, da dobe marljivi igralci svoje zadoščenje, ki jim ga bo dala naša javnost s tem, da popravi prvi utis svoje mlačnosti in napolni dvorano do zadnega kotička." (Pripomba pisca: Dramsko društvo ob vprizoritvi ni dobilo velikega posesta, ker se je na isti dan in ob isti uri vršila 30-letnica SSPZ oziroma Clevelandu velika slavnost, kjer so sodelovali pevski zbori in članstvo je bilo moralno obvezano posestiti društveno slavlje in je več kot prav, da se ta takratni zadržek popravi prihodnjo nedeljo.)

In Tončka Simič pa po zaključku ocene posameznih igralcev piše v E. sledeče:

"Mnenje navzočih ljudi je bilo, da bi bilo priporočljivo to igro v kratkem ponoviti na odru Slov. narod. doma na St. Clairju. Kot se je opazilo, so oktobrské nedelje, ker je še znanjavljivo solnce, zelo nevarno za popoldanske prireditve. To je bil edini vzrok, da ni bilo večje avdijsence. Kaj pa če bi se vodstvo Cankarjeve ustanove odločilo, da ob priliki 20-letnice smrti Ivana Cankarja ponovi to igro?"

"S pomočjo in sodelovanjem treh kulturnih ustanov, kot so: C. U.—Verovšek in Cankar, bi mogla vprizoritev tudi v finančnem oziru dobro uspeti."

"Za igralce vemo, da nam bodo podali igro prvovrstno; za občinstvo pa naj velja sledeče: Kdor jo je zamudil iz različnih vzrokov prvič, je nikakor ne bo drugič, kajti enakih iger je malo in tako naš tudiranega igranja še manj."

Mislimo, da drugega komentarja o drami ni potrebno, ker je zgoraj dovolj povedano za vse, ki si dopovedati dajo in če ima naš jezik le kakšno zvezo s sreem, bomo stvar vzeli za resno in prišli na prireditev Cankarjeve ustanove. Sodelovanja pevcev od naših pevskih zborov in igralcev dramskega društva "Anton Verovšek" ki nam predstavijo dramo "Kralj na Betajnovi" v treh dejanjih, nikakor ne smemo prezreti.

Pričetek igre bo ob treh popoldne in zvečer ob ples, kjer nas bo vrtil poznan Yankovichev orkester. Na prijazno in veselo svidenje prihodnjo nedeljo 14. januarja v Narodnem domu na St. Clairju!

—Pub. odbor

Letno delniško zborovanje

Letno delniško zborovanje — V smislu pravil Slovenskega doma na Holmes Ave., se mora vsako leto v mesecu januarju vršiti občni zbor delničarjev korporacije. Direktorij je določil, naj bo delniška seja v nedeljo dne 14. januarja v Domovih prostorih.

Podana bodo pismena poročila o poslovanju korporacije v preteklemu letu. V naprej vam lahko zagotovim, da boste korporacijskega poročila veseli. Preteklo leto izkazuje neprisikavano dober rezultat.

V misljenju, da delnice naše korporacije niso ničesar vredne, je napačno pojmovanje. Odkrito povedano, vsaka delnica predstavlja večjo vrednost kakor pa je bila plačana. Glavnica naše korporacije je v razmerju drugih sličnih ustanov zelo nizka, vse premoženje je pa se deli na

one delnice, katere so bile izdane. Delnice korporacije Slovenskega doma se v vrednosti letno zvišujejo. Le še nekaj let dobrega gospodarstva in delnice se bodo v vrednosti podvojile.

Naša delniška seja se bo otvorila ob 1.30 popoldne. Vtuno prosim delničarje korporacije, da so točni ob določenemu času. Navada zadnjih nekaj let je, da smo z zborovanjem kmalu pri koncu. Dobre tri ure in delniška seja završi svoje delo.

Direktorij je sklenil, da se bo po delniškem zborovanju delničarjem serviralo prosto pivo. Vsak delničar, kjerkoli je in kdorkoli naj bo na delniškem zborovanju gotovo navzoč. Nikogar naj ne moti dejstvo, da malo kdaj pride okrog. Delničarji smo si vsi enaki po dolžnosti in pravicah.

Pridite in udeležite se seje, dajte nam poguma še v tekočem letu, da storimo vse najboljše za vas in nasebino v prosvetnem in kulturnemu oziru. Naj moje vabilo zbudí vse delničarje in jih privabi na občno zborovanje.

Anton Jerman, predsednik S. D.

S. M. Zveza

Naznanjam vsem članom Slovenske moške zveze, podružnica št. 1, da se bodo letošnje seje vršile vsako drugo soboto v mesecu. Torej prva redna seja se vrši prihodnjo soboto, dne 13. januarja ob 7.30 zvečer v navadnih prostorih. Na tej seji se bodo razdala nova pravila, katera so prišla v veljavo s prvim januarjem. Certifikat bodo prejeli člani na februarški seji. Naj omenim, da je bil izvoljen sledeči odbor za 1940: Predsednik John Obreza ml., podpredsednik Frank Dehman, tajnik Frank Skraba, blagajnik Chas. Dormish, zapisnikar Joseph Sega, nadzorniki: Vincent Lauter, John Gerbetz ml., in Karl Lustic. Upamo, da bo vsak član delal vse kar je mogoče da bo podružnica napredovala še bolj kakor je dosedaj. Torej ne pozabite priti na sejo in pripeljite sabo vaše prijatelje.

Vincent H. Lauter

Na sejo pridite!

Ako je za katero sejo v nasebini potrebno, da se je vdeležijo tisti, od katerih je napredek odvisen, je to baš seja slovenske banke. Nikjer drugod

ŠKRAT

"Pazite se, fante, ki ga nabijete po zadnji plati, je prej pogosto več nabojev."

Na zapadni fronti so bili Nemci 1. 1914 položili novo telefonsko napeljavo. General von Kluck, ki je bil na poti v glavni stan, se je pri eni izmed telefonskih postaj ustavil, da bi se pogovoril, ali je straža tam na mestu.

"Tu general von Kluck," javil kratko. "Imej sebe za osla," je prišod tam odgovor nevernega vojaka.

"Na mestu je vsekako!" je odgovorjal general zadovoljno in občudoval slušalko.

"Janezek, kaj pa se tako reš?"

"Jurček me je nabil po hrbtu."

"S čim pa te je nabil?"

"S koncem palice, ki sem jaz poprej razbil na njegovi glavi."

nima narod tojiko za pričakovati od investicije kakor ima pričakovati od lastnega finančnega zavoda, od njegove banknote.

Za to se mi vidi posebno potrebno, da opozorim vse delničarje in delničarke, da se vdeležite in da se prepričate

(Dajta na 3. str.)

Zakrajsek Funeral Home, Inc., 6016 ST. CLAIR AVENUE, Tel: ENdicott 3113

JOS. ŽELE IN SINOVI
POGREBNI ZAVOD
6502 ST. CLAIR AVE. ENdicott 6583
Automobil in bolniški voz redno in ob vsaki uri na razpolgo. Mi smo vedno pripravljene za najboljšo postrežbo.
COLLINWOODSKI URAD: 452 East 152nd Street Tel: KEmmore 3118

ANTON GRDINA IN SINOVI
POGREBNI ZAVOD IN TRGOVINA
Prvo v nasebini. Prvo v podružnicah. Prvo se danes v vseh ozirih v postrežbi, bilo v trgovinah za pohištvo, kakor tudi v pogrebni oskrbnstvu.
Prodajalne na: 6019 St. Clair Ave. in 15303 Waterloo Rd.
Pogrebni zavod 1053 E. 62 Street. Glavni telefon: HENDERSON 2088

"SVETEK FUNERAL HOME"
VELIKA VAŽNOST
Naša postrežba ni namenjena nobenemu posebnemu razredu; ta postrežba je namenjena za potrebe vsem, neglede kakšno je njihovo premoženje. Posebno v cash, kakršni so sedaj, je to, mislimo, velika važnost!
478 EAST 152nd ST. KEmmore 2016

Urednikova pošta

(Dalje z 2. strani)

poslovanju vašega lastnega podjetja.

Delničarji, nikar ne mislite in ne recite, da je vse eno če pride ali pa ne. Ali, da se dela in gospodari vse eno, če se vi zimate ali pa ne.

Zavedajte se, da je banka sedaj vse drugače urejena, to se pravi, da je njeno gospodarstvo tako urejeno, da se lahko vsakdo prepriča in osvedoči v njenem (bančnem) poslovanju.

Vedite, da so vaše delnice toliko vredne in da je banka lahko tako velika in močna, v kolikor hočemo mi delničarji, ki nas je en tisoč in še sto po vrhu. To je armada, ki nekaj zamore in to je moč, ki lahko doseže, kar hoče.

Gospodarski odbor, ki ga boste izvolili za tekoče leto, bo vse drugače z veseljem in s pogumom delal za prosep banke, če bo videl, da je tudi vam za to, da bo banka napredovala. Če bi se delničarji ne zanimali bi s tem pokazali direktorjem, da jim ni na tem, da bi banka napredovala, to bi ne naredilo vtisa za tako institucijo.

Lansko leto je bila viharna seja. Letos bo vesela seja. Drugo leto bo pa seja polna navdušenja, ko bo narod videl, kako velike uspehe bo tekom tekočega leta pokazala slovenska banka.

Vse to boste lahko razvideli iz poročil in računov zadnjih 9 mesecev, odkar je banka razdeljena od stare banke (Mortgage & Loan Co.). Pridite na sejo z dobro voljo in osvedočite se o vsem, kar je bilo med tem časom poročano v časopisih. Če se boste zanimali sami za banko se bo zanimal še toliko bolj bodoči odbor, ki ga boste izvolili za bodoče poslovno leto 1940.

P. S.—Zelo važno pa je, da pridite ob času: Iz skušnje veste, kako se te seje zavlečejo posebno še radi volitev. Prva zamuda je z deljenjem glasovnic, to vzame najmanj pol ure, zatem so še druge priprave in ura časa je zgubljena. Pridite kmalu po 7. uri, da dobite glasovnice in da si dobite sedež, poročila bodo sledila točno ob naznanjeni uri ne glede na to, kdo bo že imel vse urejeno ali ne. Ta bančna seja je tako važna, da jo ne smete smatrati, da je to nekaj navadnega, gre za vaše dobro, ki ste delničarji in lastniki slovenske banke.

Zahvaljujoč se dnevniku Enakopravnost za naklonjenost do sedaj, kakor se priporočam tudi za bodoče sodelovanje z narodno finančno ustanovo: Slovensko Banko!

Udani pozdrav,
Anton Grdina, predsednik

Progresivne Slovenke, št. 1

Danes ob 7. uri zvečer, ste objavljene, da se udeležite sestanka v balincarskih prostorih v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. Prosi se vas, da pridete vse tiste, katere veseli balincanje. Več ko nas bo, bolj bo prijetno. Če bo premalo en balincarski prostor, bomo vzele pa dva, ali tri. Na svidenje!—Frances Wolf.

Finska ob Lednem morju

Ena izmed sovjetskih zahtev nasproti Finski se tiče ozemlja ob Severnem Lednem morju, ki ga je Rusija l. 1920 odstopila Finski. Ena izmed prvih vestí v sedanjem spopadu pa je poročala, da so boljševiki zasedli finski del tako zvanega Ribiškega polotoka, Ribačija.

Ne gre pa samo za ta polotok, temveč za dosti večje ozemlje, za katero sta se stoletja borili Rusija, Norveška in Švedska, ki je do l. 1809 vladala nad Finsko. V jeziku moderne politične geografije bi to ozemlje označili lahko za koridor.

Finci imenujejo to sporno ozemlje po reki Pečengi, ali kakor oni pravijo Petsami, ki se po sredi koridorja pretaka proti Lednemu morju.

Ozemlje v gospodarskem oziru ni čisto brez pomena, saj smo slišali, da so na njem rudniki nikla. Dosti je tudi vodne sile za proizvodnjo električnega toka. Še važnejše pa je dejstvo, da je zaradi Zalivskega toka na tem kraju globoko pristanišče, ki po zimi ne zaledeni in ki omogoča mimo Severnega rta zvezo z Atlantskim oceanom.

To prednost uživa tudi znano sovjetsko pristanišče Murmansk, ki leži malo bolj na vzhodu v zaščiti globoko v celino zajedenega fjorda.

Za Rusijo samo ponovna vrnitev tega ozemlja ne bi pomenila dosti, saj ima dovolj nadomestila zanj, tem težje pa bi zadelo Finsko, ki njena vzhodnomorska pristanišča pozimi mrznejo in so tudi v morebitnem spopadu v Baltskem morju izpostavljena sovražnim napadom, kakor se je pokazalo baš v zadnjih dneh.

DELNIŠKA SEJA

Tiskovne družbe "ENAKOPRAVNOST", The American Jugoslav Ptg. & Pub. Co. se vrši v petek 19. januarja, 1940 v dvorani št. 3 v starem poslopju v Slov. nar. domu, 6409 St. Clair Ave. Pričetek takšno ob 7:30 zvečer. Delničarji so vlnudno vaabljeni, da se polnoštevilno udeležijo in so točni.

Ludvik Medvesek, tajnik

Vas Lunahamari, ki leži ob izlivu reke Pečenge, se je pod finski upravo zelo razmahala. Tu natovarjajo pred vsem les, a tudi posušene ribe, ki jih prevzemajo večji del italijanski parniki.

Drugače je ob divji strmi obali tega ozemlja le še nekoliko ribiških vasi. V notranjosti je važnejša vas, ki se imenuje po obeh ruskih svetnikih Borisu in Glebu. Tu je ruski svetnik Trifon v 15. stoletju postavil cerkvice za nomadizirajoče Laponce, danes stoji tam velika pravoslavna cerkev.

V bližini je že norveško obalno mesto Kirkenes.

Prebivalstvo je v notranjosti deželice skoraj izključno laponsko. Bavi se z rejo severnih jelenov. Po l. 1920 pa se je priselilo mnogo Fincev, zlasti na obali ter v Janiskoskiju, kjer je pomembna električna centrala in kjer se je naselilo kakšnih 11.000 ljudi. V bližini te naselbine so rudniki nikla, v rekah izpirajo tudi zlato in del prebivalcev se bavi s prodajo kožuhovine.

Fritz Thyssen, nemški jeklarski magnat, o katerem je znano, da je financiral Hitlerja in njegove pokrete, je po izbruhu vojne s svojo ženo zbežal v Švico. Režim, kateremu je pomagal k moči, je zaplenil vse njegovo imetje in zdaj se celo poroča, da je Hitlerjeva vlada izdala zanj tiralico. Zadnje vesti pravijo, da se Thyssen nahaja na Portugalskem.

Sezona za prašiče je tukaj. Mi koljemo s koruzo pitane prašiče Jih poparimo ali z slamo ožgamo. Z vsakim prašičem dobite kri, jetra in čreva zastoj. Mi dopeljemo na dom brezplačno v mestu Clevelandu. — Na razpolago ob vsakem času! — Imamo vse vrste nasoljena čreva. Mi koljemo vsak torek, četrtek, in petek.

JOHN A. TOMPKINS
3979 WEST 25th ST.
pod Brooklynskimi mostom
SHadyside 3689

skem, odkoder namerava odpotovati v Južno Ameriko.

Za božične praznike je papež Pij naslovil na narode sveta apel za "pravičen mir" in o lepota

V NEDELJO V NARODNI DOM — NAPREDNJAKI!

Cankarjevo ustanovo so ustanovili naši napredni ljudje v Clevelandu. Seveda ustanoviti organizacijo ni težko, težje pa jo je vzdrževati, posebno, ker izdajamo drago mesečno revijo.

Mnogi so se navduševali za mesečnik "Cankarjev glasnik", na žalost pa samo z besedo in le malo z dejanjem. Medtem pa mora majhna skupina zvstih toliko bolj delati in se žrtvovati, da se redno izdaja leposlovni mesečnik.

Ali ne bi bilo prav, da vsi oni,

miru sta govorila tudi angleški kralj Jurij in francoski premier Daladier, ampak Francija in Anglija sta ob enem rekli, da mir ne bo mogoč v Evropi, dokler se ne zdrobi hitlerizma.

ki se neprestano trkajo na prsi, kako so kulturni in napredni, priskočijo C. U. na pomoč vsaj v toliko, da se polnoštevilno udeležijo igre "Kralj na Betajnovi", ki jo bodo vpriporili v nedeljo igralci dram. društva "Anton Verovšek". Igra se prične ob treh popoldne v Narodnem domu na St. Clair Ave.

Pokažimo, da cenimo delo Cankarjeve ustanove in delo nesmrtnega Ivana Cankarja!

M.

Kratke tedenske beležke

FRANCOSKA ZBORNICA PROTI KOMUNISTOM

PARIZ, 9. januarja. — V tukajšnjem parlamentu je nastal danes velik kraval in udrihanje s pestmi, ko je prišlo vanjo sedem komunističnih poslancev. Glavna rabuka pa je nastala, ko je predsednik zbornice čital tribut francoski armadi, tekom čitanja so namreč vstali vsi poslanci razen štirih komunistov, ki so bili nato v splošnem pretepu vrženi iz zbornice.

KANADSKI POVELJNIK V FRANCIJI

PARIZ, 9. januarja. — Generalni major A. G. McNaughton, poveljnik kanadske ekspedicijske armade v Franciji, je dospel danes zjutraj s svojim štabom iz Anglije. Pretekli mesec sta se izkrcala v Angliji dva kontingenta kanadskega vojaštva.

CITY OF FLINT NA POTU DOMOV

WASHINGTON, 9. januarja. — Arariski parnik City of Flint katerega so zasegli Nemci ter ga odvedli v Murmansk, bo zdaj končno končal svojo odisejo, ker je v scboto odplul iz Bergena proti Ameriki.

UREDNIK NAJDEN MRTEV V POSTELJI

Bryan. — Carltona S. Roe-a, 75 let starega urednika lista "The Bryan Press," je našla večeraj njegova žena mrtvega v postelji. Zadel ga je kap. Roe je bil republikanec ter doma iz South Benda, Ind.

TAT JE BIL MOZ OROPANE ŽENSKE

San Antonio, Tex. — Policija je pritrla na sodišče 21-letnega F. M. Jonesa, po poklicu mesarja, ki je bil obtožen, da je pulil ženskam iz rok njih ročne torbice. — Ženska, ki se je u-

OBVESTILO

Tem potom se obvešča delničarje Slovenskega Narodnega Doma na St. Clair Ave., da se bo vršila redna letna delniška konferenca delničarjev Slov. Narodnega Doma, v četrtek 11. januarja 1940 v avditoriju SND. Pričetek ob 7:30 zvečer.

Pozivlje se vse od društev izvoločene zastopnike in ostale delničarje S. N. D. da se vdeležijo.

DIREKTORIJ S.N.D.

NOVICA...

ki jo izveste bo gotovo zanimala tudi druge. Sporočite jo nam pismeno ali pa pokličite Henderson 5311 — Henderson 5312.

Lahko jo sporočite našim zastopnikom — — —

JOHN RENKO
955 East 76th Street

JOHN STEBLAJ
1145 East 169 Street KEnmore 4680W

JOHN PETERKA
1121 East 68 Street ENdicott 0653

brnila svojemu napadalcu v temi, je vzkliknila, ko je uzrla obtoženca: "Saj to ni mogoče! To je vendar moj mož." — Toda bilo je mogoče, kajti slednji je priznal, da je izpulił trem ženskam ročne torbice iz rok, med njimi tudi svoji ženi, ki jo je v gorečnosti svojega posla v temi ni spoznal.

"MY CARLTON STAINLESS STEEL WARE IS THE BRIGHTEST SPOT IN MY KITCHEN... AND IT STAYS BRIGHT"

Get acquainted with this new wonder metal that cooks better, permanently retains its gleaming lustre, won't stain, rust or darken, cleans easier, lasts longer and safeguards health. Try it in your own kitchen—it's the best demonstration you can make of the economy and value of this beautiful cooking ware.

SEE IT TODAY AT

SUPERIOR HOME SUPPLY
6401-03 SUPERIOR AVENUE.

Ravnokar je izšla...

velepomembna knjiga

"THE SLOVENES: A SOCIAL HISTORY"

spisal Dragotin Lončar

prestavil v angleščino Anthony J. Klajnar

Ta knjiga bi morala biti v vsaki hiši kjer je tu rojena mladina, da se mladina seznaní z zgodovino slovencev.

Knjiga je vezana
stane \$1

Dobi se v uradu Enakopravnosti,
6231 St. Clair Avenue

"CALL FOR MR. BINGO"

YES HENRY AND I HAVE BEEN MARRIED SEVENTEEN YEARS NOW AND WE'RE STILL JUST LIKE TWO LITTLE LOVING BIRDS—AREN'T WE HENRY? ALWAYS CALLING EACH OTHER PET NAMES AND ALL THAT— I CALL HIM OOTSIE WOOTSIE AND HE CALLS ME KITTENS— DON'T WE, HENRY? IT'S THE CUTEST THING— I CAN NEVER FORGET THE FIRST TIME HE CALLED ON ME— HE LOOKED SO FUNNY—TEE HEE— BUT WE'RE STILL LIKE SWEETHEARTS— AREN'T WE HENRY— WE NEVER FIGHT—

CALL FOR MR. BINGO!

TO SOCK A LADY ISN'T PROPER— BUT SOMETIMES SOMETHING ELSE'LL STOP 'ER!

Lično delo

Za društvene prireditve, družabne sestanke, poroke in enake slučaje, naročite tiskovine v domači tiskarni, kjer je delo izvršeno lično po vašem okusu. Cene vedno najnižje.

Enakopravnost

6231 St. Clair Ave., Henderson 5311 - 5312

JOHN KNITTEL:

38

LJUBEZEN IN ZLOČIN

ROMAN

"Kje ga imaš? Kaj si storila z njim?"

"Ljubosumna sem bila na to stvar. Nisem marala, da bi jo nosil tik nad svojim srcem in zaradi tega sem jo vrgla proč. Ni je več!"

"Kdaj si mi ga vzela, Terezika?"

"O, že davno. Saj je vseeno! Iz tega je razvidno, da ga nisi tako zelo ljubil, kakor zatrjuješ, ker bi sicer vsak dan pogledal, če ga še imaš."

Zamišljeno je gledal v stran.

"Saj je vseeno," je dejal, "za par rapov kupim lahko še vedno svež prašek."

Porogljivo mračno ga je pogledala, vstala in sedla na njegova kolena.

"Ne more biti tako hud, kakor si zatrjeval."

"Kaj?"

"Ej, ta prašek! Sama sem ga pokusila. Nobenega okusa nima. In tudi potem nisem ničesar čutila."

"Ljubi bog, Terezika! Saj ga vendar nisi zaužila? Arzenik je! Povej mi, za božjo voljo!"

"Oh, le droben prašek!"

Pomolila mu je prst pod nos.

"Ne večji od igline konice."

Hlastnil je z zobni po njenih prstih in ugriznil. Nenadoma je občutil težo njenega telesa. Težka je bila. S svojo prsto roko je ugasnil malo svetilko na nočni mizici.

Ko sta eno uro kasneje pozvonila in je prišel v sobo natakarkar, je bilo okno odprto in Tereza je sedela pred oknom s knjigo v naročju. Gottfried je slonel ob zidu in ko je natakarkar prišel, je naročil čaj. Tereza je pazljivo premetnila obraz natakarkarja, ki je prinesel čaj, in za hip se ji je zdelo, da je moža nekdo že videla. Vprašala ga je, od kod je doma.

"Iz Sittena, madam."

Čudno se je nasmehnila. Medtem ko je natakarkar odšel iz sobe, je Tereza gledala skozi okno in komaj je odšel, je vstala.

"No," je rekla, "vidiš, kako previdna morava biti. Ta človek! Poznala sem ga! Zdi se mi, da je bil nekdo z menoj vred zaposlen v istem hotelu. Tudi on se je najbrže spomnil."

"Kako, po vseh teh letih?"

"Kdor mene vidi, me ne pozabi tako lahko!" je dejala in se vzravnala. "No, upam, da ničesar ne sumi. Veš, če bo šlo tako naprej, bo kmalu vedel ves svet. O bog! Paziti morava. In prav o tem sem hotela že v začetku govoriti s teboj. Danes zvečer, Gottfried, ostanem zdolaj. Jutri se odpeljem nazaj v Gam. Želim, da ostaneš še par dni tukaj."

Ne prihrumi takoj domov! In nikdar ne smeš pokazati, da se kaj posebno zanimaš zame. Najmanjši sum bi zadostoval, da po žene plaz."

"Terezika," je dejal nenadoma užaloščen, "vem, vem. Sam sem že premišljal o teh stvareh. Vem, v bodoče bom moral mnogo žrtvovati, mnogo opustiti. Toda vse storim, dokler me ti ljubiš. Le enega ne prenesem: da mi stari moli takorekoč pod nos svojo posestniško pravico. To dela zanalaš!"

"Ti otrok!" je zaklicala. "Ali boš zahteval od mene, da ga o-ropan njegovih iluzij? Ne beli si glave, Gottfried." Oklevajoče ga je pogledala z nenavadno odločnostjo. "Tvoja sem z vsem, kar imam. Odslej boš ti moja edina sreča. Prisegam ti večno ljubezen, naj se zgodi, kar se hoče. Ne drzni se nikdar dvomiti o moji ljubezni, ali pa se bom strahovito maščevala. Ne šalim se. Borim se, Gottfried! Ne moti me v mojem boju. Ne borim se le zase, marveč tudi za tebe. Nikdar se ne jezi name! Le zvest mi moraš ostati! Plačala bom za tvojo zvestobo višjo ceno, kakor jo je kdajkoli plačala kaka žena za zvestobo kateregakoli moža."

Nenadoma si je potisnila roko med zobe. Krčevito se je tresla. Poskočil je in stopil k njej, toda zavrnila ga je z gospodovalno krutostjo, kakor bi hotela pokazati, da nimajo njena lastna čustva ničesar skupnega s to stvarjo. In Goafried je negibno obstal, docela prepaden in z rahlim občutkom bojazni. S trepetajočimi ustnicami je Tereza globoko zadihala.

"Na vsem svetu ni nobenega človeka," je nadaljevala, "ki bi odpustil zločin, ki sem ga zagrešila, kajti hujši je kakor prešustvo. Nobenega opravičila ni za to, kar sem storila. Nasprotno, če bi svet to vedel, bi me po-teptal ž nogama kot podlo, ničvredno bitje. Svet! Ta neumni svet! Pravico imam, da svobodno razpolagam s svojo osebo in z vsem, kar ji pripada! Rojena vasa drug za drugega! Moja ljubezen ti bo in ti mora zadostovati, Gottfried! Svet bova nasitila s hinavščino in lažjo. Tega se mu hoče in to je tudi vse, kar svet zasluži. Tebe pa, Gottfried, prosim le, da mi olajšaš mojo usodo. Moraš mi priseči, da me ne boš nikdar jenjal ljubiti, moraš! Ti moraš! Prisezi mi!"

"Tereza," je dejal skoraj očitaajoče, "ali sem se mar brez-glavno pognal v to stvar? Tereza, najljubša Tereza! Nikdar se ne boš mogla pritoževati, nikdar ne boš imela razloga, da bi se kesala svoje ljubezni!"

Bilo je, kakor da so mu nevidne roke nenadoma zavalile ogromno breme na dušo. Kam gre njegova pot s tem bremenom? Terezine besede so mu vzele ravnotežje. Motrila ga je z dvignjenimi obrvmi in njeni pogledi so ga nežno zasmehovali. "Zapri okno," je rekla, "čaj bo že mrzel. Toda pridi sem, poklekni in položi glavo v moje naročje. Pobožati te moram. O, moj Gottfried! Moj Gottfried!"

S kakršnegakoli razloga se je Anton Jakob na povratku v Gam izredno zanimal za svojo mlado ženo. Krajevna sprememba je očitno zelo blagodejno vplivala na njeno stanje. Ko jo je pogledal nekoliko natančneje, kakor je bil navajen, se mu je celo zazdelo, da je mlajša, da je skoraj kakor Tereza, ki jo je pred nekoliko leti popeljal pred oltar. Brala je knjigo, roman, ki ga je kupila na stojnici na bernski postaji. Slonela je v mehkem oblazinjenem kotičku v kupeju drugega razreda, obračala je urno strani in z očmi je željno sledila tiskanin vrsticam. Antona Jakoba je skoraj ganila njena tiha vedrost. "Moja lepa deklica! — Zdaj je srečna in zadovoljna. — Dobro se je zabavala." Celo hvaležnost je občutil do Gottfrieda Sixta, ker je bistveno pripomogel, da je bila tako zadovoljna. Gledališče, koncerti in kaj še vse!

"To pot je bilo prijetno v Bernu, ali ne, deklica?" je vprašal. Pogledala ga je. "Da!" je dejala in se zazrla spet v knjigo.

Anton Jakob je pomislil na noč. Naskrivaj se je čutil in veselil, da je v svojem zakonu še vedno občutil novosti in pomlajenja.

"Zelo vesel bom, ko bom s teboj spet doma," je rekel. "Danes zvečer ti bom lastnoročno natrgal na vrto šopek rož in tudi k 'Medvedu' ne bom šel. Ti tiči lahko počakajo."

Osvignila ga je s hitrim pogledom, nato je obrnila list v knjigi in globoko trepetajoče vdihnila. "Tudi ti lahko čakaš," je mislila. "Radovedna sem!" je dejala glasno.

"Videla boš, da bom mož besede," je naivno zatrjeval.

Prestopila sta. Komaj je Anton Jakob stopil v oddelek arnatajskega vlaka, je slekel suknjič in si odpel telovnik. Vroč dan je bil in debele znojne kaplje so se mu trkljale po zabublem obrazu. Roki je zataknil v usnjato zanko, ki je visela poleg njega, spokojno se je smehljaj in si brisal z velikim pisanim bombažnim robcem debelo glavo. Tereza ga je za trenutek grajaajoče pogledala in se spet poglobila v svojo knjigo.

"Ali boš ugovarjala, če si prižgem cigaro?"

"Ne, nikakor ne!" je odvrnila.

Vstal je in brskal po žepih suknjiča.

"Ali že ni junakinja ob živ-

ljenje?" je vprašal in omalovažujoče pogledal na knjigo. "Čemu ne vržeš te bedaste knjige skozi okno? Pogledj mene, kako mi je vroče."

"Tudi meni. Toda nimam toliko masti pod kožo kakor ti."

"Ha, ha! Masti! Ti si čudna stvarca! Ha!"

Sklonil se je k nji in jo poljubil.

"No, petnajstega septembra je strelska slavnost. Hm. Bral sem letak na postaji. Ali bosta Mah-der Fritz in Adrijan dobila spet nagrado? Zdaj sta še na planini. Letos bom oddal tudi jaz par strelcov. Z mojo staro karabinko. Strelja bolje kakor kdajkoli. Zdi se mi, da bom pustil oba na planini in si sam pridobil nagrado. Uf! Je to vročina! — In letos prvega avgusta! Letos bomo zakurili velike grmade! Kakšna škoda, da bo slavnost prvega avgusta. Za božič bi morala biti — ves ta nekorično požgan les! Timm je kupil cel kup raket. — Pravi, da bo napravil na svojem vrtu pravi ognjemet. Buhler bo protestiral. Boji se, da bi odletelo par isker na njegovo slavnostno streho in zažgalo vse vas! Oh! Kaj bi dal zdaj za majhen kozarec svežega Neuenburgerja! Taka soparica! Zdi se, da ti je prav nesramno hladno, žena. Kako le to zmoreš? Kaj?"

"Ves čas ne premišlujem o vročini!" je odgovorila, ne da bi se ozrla.

Čez nekaj časa je Anton Jakob utihnil; zaprl je oči in zadremal.

Tereza že dolgo ni več brala. Oči so ji le mehnično sledile vrstam, njen duh pa ni več dojemal vsebinskega razvoja. Iznenada se je polastila globoka strast njenega življenja. Neizmerna, brezmejna! Gottfried se je poslovil v Bernu s pogledom, ki ga ni mogla pozabiti. Še vedno je bila močno osupla zaradi tega pogleda; v njem je bila strast, toda za tem razjedajočim žarom je prežalo drugo čustvo, nekaj gronkobi, skoraj gnev podobnega. Brez dvoma bi ji povedal še nekaj, če ne bi bilo starega poleg. Ah! Ta stari, Tone! Ta znojni kolos, povprek čez pot do popolne sreče! Do smrti ji je bil zoprn.

Ko se je vlak sunkovito ustavil v Gamu, je Anton Jakob naglo odpel zaspane oči.

"Ej! Smo že tu!"

Zapel si je telovnik, oblekel suknjič, vzela iz mreže kovčeg in ga dal skozi okno tršatemu, mlademu Melhijorju. Mullerjeva je pričakoval voz. Med ojesi je stal miren, debel sivec, ki ga je Anton Jakob potrepiljal z dlanjo po hrbtu. Gospod Frick, postajni načelnik, je prikorakal v svojih ponošenih hlačah in si nataknil uradno čepico.

"Dober dan! Tako, tako, kako je z razstavo?"

"Famozno!" je odvrnil Anton Jakob. "Lepa stvar je letos!"

"Ali je ta velika prtljaga, tam preko, vaša?"

"Deloma."

"Ali naj vam jo pošljemo?"

"Ne, merci, naročil bom Melhijorju in Rothlisbergerju, naj jo vzameta."

"Torej adieu."

"Adieu!"

Debeli sivec je nategnil poveznice. Prečkali so trg, kjer je imel stavbenik Hofer svoje skladišče cementnih cevi in nakopičenega stavbnega lesa, in se peljali po majhnem drevoredu v vasio Gam, ki je ležala lepo in na videz zapuščena v žarkem soncu. Anton Jakob se je hrepenče ozrl v zaprte oknice "Medveda". Gotovo sta bila tačas tam Niederegger in Buhler. Ne, saj je izjavil, da danes ne bo kvar-tal. Naprej torej, po cesti, med rjavimi, lesenimi hišami z visokimi slemenimi in okni, polnimi cvetovih geranij!

"Tu so že polja, moja polja, tu je Gamhof! Hm! Vražje lepo! Tu smo. Končno spet doma!"

Tereza je izstopila in odšla naglih korakov v hišo, medtem ko je njen mož kramljal z Rothlisbergerjem, ki se je pojavil na pozorišču. Komaj je stopila v svojo sobo, že se je spremenilo njeno zakrknjeno razpoloženje.

Odvrgla je svoja mestna oblačila, spustila v kopalno kad mrzlo vodo, si razpustila lase, jih počesala, si jih znova spletla in spela. Nato je stala pred zrcalom in njeno belo telo se je spenjalo pred njenimi pogledi. "Ne!" je dejala in njen glas je skoraj renčal. "Ne morem! Ne smem! Nočem! Nemogoče je!" Zastokala je od gnusa. Nato je planila v kopal, v smaragdnozeleto, mrzlo, gorsko vodo in si ohladila razžarjeno kri. Sprememba iz vročine in v nenaden hlad je stopnjevala občutek njene moči. Napeto se je vzravnala na prste, po vsem telesu jo je ščemelo kljubovalno poželenje.

Darwin bi pač ugotovil, da si je izbrala z Gottfriedom povsem preprosto drugega moža, mlajšega, za prirodne potrebe boljše-ga moža. Toda niti znanost niti filozofija je ne bi obvarovali spoznanja, da je prišla v spor z etiko in da je nasilno prekršila vse moralne osnove, ki jih je postavila civilizirana družba, in da je s tem plačala najvišjo ceno, ki jo lahko plača žena za svojo srečo. In kljub temu še ni ničesar dosegla. Še vedno je bila žena Antona Jakoba. Zakon mu je dajal popolno oblast nad njo. Medtem ko se je oblačila, je mislila z občutkom strahu na prihajajočo noč. Vedela je, kaj se bo zgodilo v primeru, da bo dopustila. Vsa znamenja so to dokazovala. Dodobra je poznala

Naprodaj

Proda se lot za \$175, za katerega je lastnik dal \$860. Za več pojasnila se vpraša na 911 East 232 St., v Euclid, Ohio.

svojega moža. Že ton njegovega glasu ali pomemben moten pogled od strani sta povsem zadostovala in ji pokazala, da jo čaka nova žrtev. Ker je bila to žrtev, je vzbujala v njej gnus. "To bi morala biti posebna morala, ki bi me zapeljala, da bi še enkrat prenesla starega," je pomislila, medtem ko si je obuvala nogavice. "Čutim, da me je ljubezen do Gottfrieda posvetila in mi docela odvzela sposobnost, da bi bila še kdaj žena drugemu možu. Da, res bi bil greh, če bi zdaj prelomila zvestobo Gottfriedu. Nič boljšega ne bi bilo kakor prostitucija." Zaostrila je ustnice in pljunila v otekaajočo vodo. "Morala odtrga telo od duše," je preudarjala. "V mislih lahko mirno grešiš, toda le dejansko ne, s telesom. Greh! Kako rada grešim z Gottfriedom! Vse mu dajem. Dajem brez preudarka toliko časa, dokler prejmem vse od njega. Moj je! S telesom in z dušo! In to je zame edino stanje res-

nične blaženosti, ki si jo lahko zamišljam. Gottfried se strinja z menoj. Saj je treba samo zdravega človeka razuma, da to razumeš. Toda ljudje tega ne bodo razumeli. Le eden sam bi bil, ki bi razumel: Friedrich Nietzsche. Gottfried je dejal še pred kratkim, da ni pričakovati boljšega sveta, dokler ne bo svet pravilno razumel nauka o nadčloveku: Večno nas bodo obkrožali ljudje, ki bodo s svojimi slabostmi, s svojo nesmiselnostjo, s svojimi porazi žalili narodo. Tereza je naročila kavo. Če bi bil prisoten Gottfried, bi Tereza naročila čaj. Matilda je javila, da je Anton Jakob nekam odšel. Živinozdravnik je v hlevu, neka krava je hudo obolela. Kaj so jo brigale krave? Spila je kavo, pokrila širokokrajni slavniki, ki so ga krasile marjetice in modrice, odšla je iz hiše in šla proti gozdu, s seboj pa je nesla vse grozne misli.

(Dalje sledi.)

Kampanja za "Cankarjev glasnik" sedaj v teku...

CANKARJEV GLASNIK

mesecnik za leposlovje in pouk
ima sedaj kampanjo za nove naročnike!

AKO SE NISTE NAROČNIK TE VAŽNE REVije POSTANITE SE DANES!

NAROČNINA JE:
za celo leto \$3 — za pol leta \$1.50 — za 4 mesece \$1

Kdor tekom kampanje pošlje en dolar direktno na urad Cankarjevega glasnika mu bo naročnina kreditirana za pet mesecev.

CANKARJEV GLASNIK
6411 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio

"CALL FOR MR. BINGO"

TOMORROW IS OUR WEDDING ANNIVERSARY, DEAR-

I SEE THAT "CONSOLIDATED PICKLE" DROPPED TWO POINTS-

CALL FOR MR. BINGO!

A LITTLE BIT OF TACT IS WHAT A LOT OF HUSBANDS HAVEN'T GOT!

Knjige:-

Da preženemo dolgčas se največkrat za-tečemo k čitanju knjig. Naslednje knjige imamo še v zalogi:

LUCIFER — TARZAN, SIN OPICE — TARZAN IN SVET

Te knjige razprodajamo dokler so v zalogi, po 10c vsako. Pošljamo tudi po pošti. Za poštnino je pridejati 10c za vsako knjigo. Pošljete lahko znamke za naročilo.

Poslužite se te izredne prilike in pišite po knjige dokler se še v zalogi.

ENAKOPRAVNOST
6231 St. Clair Avenue.—Cleveland, Ohio

SEZANANITE JAVNOST Z VAŠO TRGOVINO POTOM...

'Enakopravnosti'